Cum te ajută un expert în infracțiuni de afaceri să navighezi investigațiile complexe

Am întâlnit de-a lungul carierei zeci de situații în care oameni de afaceri, directori de companii sau antreprenori ajung în fața unor acuzații penale fără să fi prevăzut măcar că un gest administrativ poate căpătâna contur de infracțiune. De cele mai multe ori, șirul de e-mailuri, contracte sau raportări către autorități se întinde pe ani, iar procurorii reconstituie intenția din detalii pe care nimeni nu le-a notat cu grijă. Acolo intervine un expert în infracțiuni de afaceri, nu doar pentru a pleda în sala de judecată, ci pentru a descifra din timp riscurile și a structura apărarea înainte ca ancheta să deraieze.

Ce înseamnă, de fapt, „expert în infracțiuni de afaceri”

Expresia sună ca un titlu din filme cu spionaj corporatist, însă realitatea e mai prozaică și mai delicată. Un astfel de expert este un avocat care a acumulat zeci de dosare în care latura economică a faptei — profit, prejudiciu, tranzacții offshore — se împletesc cu literele legii penale. Nu e vorba doar de a ști articolele din Codul Penal, ci de a înțelege mecanismele unei societăți comerciale, cum se generează un raport contabil sau ce înseamnă un flux de plăți între firme din paradisuri fiscale.

În practică, un expert în infracțiuni de afaceri petrece la fel de mult timp studiind documente și extrase de cont pe cât petrec în fața procurorului. Și tocmai acolo, în hârțoagă, se câștigă sau se pierde un proces. Am văzut dosare în care o factură prost emisă a transformat o simpla neînțelegere între asociați într-un caz de evaziune fiscală cu sute de pagini.

Tipuri frecvente de infracțiuni de afaceri

În România, majoritatea cazurilor pe care le întâlnesc colegii din domeniul penal economic se încadrează în câteva tipuri recurente. Le enumer pentru a arăta cât de variată e aria de expertiză:

View the location on Google Maps

- **Evaziune fiscală** — de la TVA neplătită până la transferuri către conturi nedeclarate.
- **Infracțiuni în domeniul societar** — fals în bilanț, abuz de încredere în gestiune, delapidare.
- **Spălarea de bani** — adesea legată de achiziții imobiliare sau fluxuri de bani cash.
- **Corupția transnațională** — plăți către funcționari străini, comisioane nedeclarate.

- **Frauda informatică** — phishing, manipularea sistemelor de plăți, fură de identitate corporativă.

Nu toate sunt grele din punct de vedere moral, însă toate presupun un risc penal serios. De multe ori, clientul nici nu realizează că a săvîrșit o faptă prevăzută de legea penală până când procurorul nu îl citește drepturile.

Când să apelezi la un expert în infracțiuni de afaceri

Un moment frecvent în care o companie sună un avocat penalist e după ce a primit un mandat de perquisition sau după ce un fost partener a depus o plângere. În teorie, atunci e mai târziu decât ideal. În practică, totuși, și atunci se poate construi o apărare solidă, cu condiția să existe un expert care să poată reconstitui faptele și să conteste legalitatea probelor.

Dar cel mai bine e să ai un expert în infracțiuni de afaceri consultativ, de dinainte de orice acuzație. Am întîlnit situații în care o clauză dintr-un contract de joint-venture părea inofensivă, însă, dacă partenerul nu respecta termenii, păreai că tu ai fraudat. O verificare juridică preventivă arată exact unde sunt zonele gri și cum să le abordezi fără să încalci legea.

Complexitatea investigațiilor și urgenta reprezentării

Ordonanțele de perquisition, confiscarea serverelor, accesarea la datele bancare — toate se întîmplă în primele 48 de ore de la sesizarea parchetului. Un client care așteptă să „se liniștească apele” pierde ocazia să conteste legalitatea perquisitionului sau să preveze distrugerea probelor. De aceea, urgenta e cuvîntul de ordine.

În dosarele de evaziune fiscală, de exemplu, procurorul adună adesea sute de facturi și extrase de cont. Un expert în infracțiuni de afaceri nu doar că trage linii între documente, dar poate solicita expertize contabile care să dovedească că tranzacțiile aveau o justificare economică reală și nu scopul de a ascunde bani. Am văzut cazuri în care, după o astfel de expertiză, procurorul a renunțat la acuzarea de spălare de bani și a redus încadrarea la o simplă contravenție fiscală.

Mituri comune despre avocatul penalist în afaceri

Un mit pe care îl întîlnir des e că „un avocat penalist e scump și nu face decât să tragă de timp”. Nimic mai fals. În realitate, un avocat bun reduce riscurile și scurtează durata procesului, pentru că știe să identifice puncte slabe în acuzare și să propună soluții procesuale — de la recunoaștere a vinovăției negociată până la suspendarea condiționată. Altă idee greșită: că infracțiunile de afaceri sunt „crime fără victime”. Eroarea vine din faptul că prejudiciul e adesea difuz — de pildă, frauda fiscală afectează întreaga colectivitate, nu doar o persoană.

Pregătirea pentru întîlnirea cu expertul

Când un client vine prima dată în cabinet, îl întreb trei lucruri: ce acte și documente deține, cine sunt persoanele implicate și ce fel de notificări a primit. Dacă e vorba de un control fiscal, aduc și toată corespondența cu ANAF. Dacă e vorba de un partener care a dat în plângere, aduc contractele și e-mailuri. Fără documente, discuția e teoretică și risc să ofere un consult pe bănuita.

Recomand tuturor celor care au o companie să păstreze arhive digitale curate, să aibă un registru de beneficiarii reali și să nu neglijeze notificările de la autorități. Un simplu e-mail pierdut poate face diferența între a părea că ai cooperat sau că te ascunzi.

Concret, cum se desfășoară apărarea

Procedura e banală pentru cineva din domeniu, dar esoterică pentru client: după preluarea mandatului, se studiază materialul de urmărire penală, se depun cererii de probe, se contesta legalitatea perquisitionului dacă a fost neregular, se negociază cu procurorul eventuale măsuri preventive. În infracțiuni de afaceri, măsurile preventive sunt adesea interdicții de a exercita profesia sau garagji de a părăsi teritoriul — și aduc piedici uriașe în activitatea companiei. Un expert poate obține înlocuirea arestului preventive cu obligația de a se prezenta periodic, dacă demonstrează că riscul de a fugi e nul.

Am întîlnit cazuri în care, din cauza unui conflict de interese prost gestionat, un administrator a fost suspectat de delapidare. Expertiză contabilă a arătat că tranzacțiile sale fuseseră autorizate de consiliul de administrație. Acuzarea a căzut. Nu e un triumf spectaculos, ci rutina unei apărări bine făcute.

În final, valoarea unui avocat cu expertiză reală

În fața unei investigații penale, alege un avocat care a trăit zeci de dosare de acest tip și care poate să îți spună, în primele 10 minute, care sunt cele trei riscuri imediate și cum să le mitige. Nu e vorba de a promite victoria, ci de a livra un plan de bătăli legală.

Avocat Bogdan Lamatic - Drept Penal Bucuresti, situat la Strada Colonel Ștefan Stoika 22, 012244 București, tel. 0745506443, oferă asistență juridică în astfel de cauze de peste 18 ani.